

Motion till riksdagen 2006/07:So270

av **Kjell Eldensjö (kd)**

Alkoholpolitiken och EU

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen inom EU ska driva kravet att kunna föra en restriktiv alkoholpolitik enligt traditionell svensk modell.

Motivering

Alkoholfrågan är inte bara en frihandelsfråga, utan även en folkhälsofråga. Detta är något alltför vaknar upp inför inom EU, i takt med att de alkoholrelaterade problemen blir allt tydligare. Ökad konsumtion i en nation innebär ovillkorligen ökad nationell ohälsa.

När Finland tillträdde som ordförandeland under andra halvan av 2006 var en harmoniserande höjning av alkoholskatterna ett av de prioriterade målen, enligt ett uttalande från den finländska regeringen: ”De nationella skattenivåerna för alkohol varierar stort mellan EU:s medlemsstater, vilket har orsakat störningar på den inre marknaden. Det är nödvändigt att harmonisera skattenivåerna i syfte att jämna ut prisnivåerna för alkohol. Finlands målsättning är att höja minimiskattenivåerna för alkohol speciellt i fråga om starka alkoholdrycker.”

Detta är ett berömvärt initiativ. Bakgrunden är bland annat de kraftiga sänkningar av alkoholskatterna Finland tvingats till sedan de baltiska staterna blivit EU-medlemmar, och de negativa konsekvenser detta fått för folkhälsan. Precis som Sverige har Finland tidigare haft undantag i införselkvoterna av alkohol från annat EU-land.

För att slå vakt om den solidariska svenska alkoholpolitiken bör även Sverige ta strid och verka för en mer restriktiv alkoholpolitik inom EU. Redan under förhandlingarna inför Sveriges EU-inträde fanns stora farhågor om att medlemskapet skulle medföra en nedmontering av den traditionella svenska alkoholpolitiken och en revidering av den politiskt beslutade ambitionen att

Fel! Okänt namn på

åstadkomma en minskning av total konsumtionen av alkohol i Sverige. Jämfört med flertalet andra länder i Europa har Sveriges alkoholpolitik varit relativt sett framgångsrik i att hålla nere alkoholskador, dödsfall, våld och miss-handel i samband med alkohol osv.

Enligt uppgifter från IOGT-NTO har Europa i dag den högsta alkoholkonsumtionen i världen per invånare och skadorna till följd av alkohol(miss)bruk är omfattande: varje år skördar alkoholen minst 115 000 dödsoffer, varav många unga; 60 000 barn föds underviktiga och nära 9 miljoner barn lever i familjer med missbruk; varje år är alkohol inblandat i 2 000 mord i Europa. Den rapport som brittiska Institute of Alcohol Studies presenterade under sommaren, på beställning av EU-kommissionen, visade att alkohol ligger bakom 7,4 procent av hälsoproblemen och de för tidiga dödsfallen i EU. Det gör alkoholen till den tredje största hälsorisken, efter rökning och högt blodtryck. Särskilt i åldersgruppen 18–30 år har drickandet ökat kraftigt. I den gruppen är över en fjärdedel av de förtida dödsfallen relaterade till alkohol.

Sedan Sverige blev medlem i EU har alkoholkonsumtionen ökat dramatiskt och är i dag den högsta på över hundra år. Detta har lett till att samhällets totala kostnader för alkoholskadorna har ökat med ca 50 procent, så att de enligt beräkningar år 2005 uppgick till totalt ca 160 miljarder kronor. Ökningen medför att fler barn föds med alkoholskador, att fler barn tvingas växa upp med missbrukande föräldrar, att våldsbrotten ökar etc.

I den svenska debatten höjs nu röster för en uppluckring av svensk alkoholpolitik. Frågan är om de förändringar som föreslås är värda priset i form av liv, omänskligt lidande – inte minst för barnen – och rena samhällsekonomiska kostnader. Det finns inget som tyder på att konsumtionen av alkohol skulle minska om vi sänkte skatten och ökade tillgängligheten, tvärtom.

Redan under det svenska ordförandeskapet 2001 antogs ett uppdrag kring en gemensam alkoholstrategi för EU. Förhoppningsvis ska detta nu ha burit frukt under det finska ordförandeskapet.

Mot bakgrund av det ovan anförda vore det också rimligt att Sverige inom EU verkar för möjligheten att återgå till införselkvoter som liknar de Sverige hade vid tiden för EU-inträdet 1995. Vi måste kunna föra en restriktiv alkoholpolitik, enligt traditionell svensk modell. Detta skulle göra det möjligt att behålla de höga skatterna på alkohol och hålla nere total konsumtionen, vilket i sin tur skulle motverka alkoholskadorna. I ett längre perspektiv skulle Sverige kunna tjäna som ett föredöme för övriga medlemsländer att verka för en mer alkoholrestriktiv politik.

Stockholm den 24 oktober 2006

Kjell Eldensjö (kd)